

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

562. Vbi, seu in quo loco solvenda sit pensio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

rum ac dierum ab ultimo termino aliàs maturato usque ad obitum pensionarii. Atque ita, manendo in præmissis exemplo pensionarii mortui in Februario transmitti ad hæredes terminum Nativitatis Domini, & præterea pro rata temporis decursum à die Natalis Domini ad diem Februarii, quò obiit pensionarius. Fundamentum hujus sententiæ ex eo peti, ait Tond. *loc. cit. n. 6.* quòd pensionarius ex constitutione Pii V. teneatur recitare officium B. Virginis, & per consequens ei acquiri debeat pensio pro rata vita pensionarii, quã durante is officium illud recitavit, maximè, cum pensiones istæ sint ad instar alimentorum, quæ debentur ad ratam tẽporis, quo vita alimentarii duravit. Porro his lux aliqua amplior affunderur ex *dicendis quasi. seq.* Reflectendum autem hic ad diversitatem, quæ est inter fructus civiles, ut sunt census pecuniarii, locagia adium &c. & inter fructus naturales, qualiter nimirum & quando hi & illi debeantur titulari, & quòd hinc dependet, qualiter hi & isti inter defuncti titularis hæredes & successorem in beneficio dividendi, de quo dictum aliàs, & videri poterit *Lott. loc. cit. à n. 22.*

2. De cetero, dum pensio cessavit, non per actum necessarium, nempe per mortem pensionarii, sed per actum voluntarium, puta per translationem ante maturitatem termini, totam pensionem ad cessionarium seu translatarium pertinere, & transferentem sibi nihil servasse, tradit Tond. *loc. cit. n. 5.* ex mente Rotæ. sic terminum proximum in hoc casu spectare ad translatarium, nisi transferens reservaret sibi fructus præteritos, tradit Gabr. *cons. 191. l. 2.* apud Garc. *loc. cit. n. 112.* Dividendum verò pro rata temporis, tradit Rota & Covar. apud eund. Garciam, quem vide.

Questio 561. Pro quo tempore, & quo tempore debeat, & solvenda pensio?

1. **R**espondeo primo: Supposito juxta dicta, solutionem pensionis faciendam, habito respectu & consideratione ratæ fructuum perceptorum, non autem temporis decursi argumento *l. defuncti. ff. de usufruct.* secundum quam, ut ait Ventrigl. *cit. §. 1. n. 1.* regulare se solet Rota in materia solutionis pensionis; pensionem annuam deberi ab initio anni, qui non à calendis Januarii, neque à tempore, quo natura jam exonerata fructibus maturatis & collectis incipit novos concipere, sed inchoatur ab eo momento, quo reservatur pensio; assignatur siquidem pensio cum consensu partium, post quem consensum illico nascitur obligatio, ex qua oritur actio: exactio autem sola est, quæ differtur ad tempus, de quo conventum fuit inter partes, & sic semper attenditur hoc anni initium, & ex eo intelligitur pensio debita. *Lott. l. 1. §. 44. n. 1. juncto n. 4.*

2. Respondeo secundò: Reservatur autem pensio regulariter solvenda in duobus terminis seu semeltribus, v. g. festo Nativitatis S. Joannis, & festo Nativitatis Christi, qui termini non ex alia causa statuuntur, quam dividendi pensionem aliàs solidam, & ad nudam commodioremque solutionis præstationem, & non, quòd propterea debeat attendi ratio temporis, ut inde dignoscatur quanta portio pensionis competat pensionario. Ventrigl. *loc. cit. n. 2.* *Lott. loc. cit. n. 3.*

3. Respondeo tertio: Factã hac divisione terminorum in gratiam debitoris seu titularis, atten-

dendum, num primus terminus per eum solvendus cadat eo tempore, quo possit percipere seu percipisse fructus, super quibus pensio imposita, ut si jam dictos fructus percipit eo termino, pensio seu potius illa prima solutio dicatur posticipata; aliàs, si non percipit adhuc fructus, eò quòd hi tunc nondum maturati, dicatur pensio posticipata, relata videri harum binarum vocum ad ipsam fructuum perceptionem. *Lott. loc. cit. n. 5.* citans Gratian. *discep. for. c. 548. nu. 47. & 48.* & Rotam in *Monopolitan. pens. 10. April. 1606.* Ventrigl. *loc. cit. nu. 6.* Porro subjungit *Lott. n. 6.* Papam ut plurimum nullã habitã ratione perceptionis fructuum, decernere anticipatè solvi pensiones, & sic si à die reservationis usque ad diem primi termini seu semeltris nulli adhuc potuissent colligi fructus, aperte credendum est, pensionem esse anticipatam, & Papam voluisse anticipatè solvi à beneficiario ex proprio, habitã consideratione ad fructus colligendos. Ventrigl. *cit. nu. 6.* Unde subsistere non videtur, quòd tradit *Parif. l. 1. §. 8. n. 52.* quòd, si beneficiarius gravatus pensione, cui pro primo termino statutum est festum Nativitatis S. Joannis, ceperit possessionem in Majo antecedente illud festum, & sic fructus adhuc nullos perciperit, non teneatur illo termino solvere pensionem, sed is, qui percipit fructus illius anni. Hic iterum reflectendum ad fructus civiles, qui dierum singulis horis & momentis maturantur & percipiuntur.

Questio 562. Vbi, seu in quo loco solvenda pensio?

1. **R**espondeo, non factã aliã declaratione solutionis pensionis fieri debet, non in loco, in quo degit pensionarius, sed in loco beneficii, & ubi fructus ipsi percipiuntur. *Lott. l. 1. §. 39. n. 86.* citans *Oldr. cons. 168. nu. 1.* *Gamb. de pot. leg. l. 6. §. 27. nu. 612.* Rotam *decif. 688. p. 4. recent.* *Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 15.* Ventrigl. *to. 2. annot. 11. §. 2. n. 51.* *Parif. l. 6. §. 2. nu. 137.* *Castrop. de benef. l. 1. p. 11. §. 6. n. 8.* Garc. *p. 1. c. 5. n. 233.* Ratio est, quòd pensio solvenda ex fructibus beneficii, cuiusque illis impositum, AA. *ijdem.* Hinc jam inolevit usus & stylus Curia, ut unã cum terminis solutionis in literis reservationis assignetur & locus, *Lott. Parif. loc. cit. Corrad. loc. cit. num. 17.* dicens, nunquam aut rarò Cancellariam, aut Cameram Apostolicam permittere transire has literas sine destinatione loci solutionis faciendæ, & quidem ubi, vel quem partes volunt. *Corrad. ibid. citato Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 612.*

2. Quòd, si pensionarius aut ejus procurator non esset in loco destinata solutionis tempore statuto, pensionem debens non est in mora aut culpa, adeò que nullam penam non solventium pensionem incurrit. *Castrop. loc. cit. Garc. n. 233.* *Corrad. n. 18.* ex *Bartho. in l. item illa. ff. de constit. pecun. dicente, creditorem debere esse paratum ad recipiendam pecuniam in loco solutionis destinato, ad hoc, ut debitor penam incurrat.* Neque in hoc casu ad evitandam penam obligatus est debitor ibidem facere depositum pecuniæ seu pensionis debitæ. *Corrad. loc. cit. n. 18.* dicens, quòd in contrarium tradit *Barthol. in l. si res paratus. ff. de procur. id intelligendum de casibus, ubi jus expresse vult talem signationem fieri, ut puta, ad impediendum cultum usurarium.* Quòd ipsum eundem tradit *Garc. loc. cit. n. 234.* subieci tamen *n. 235.* ad effectum

effectum clausulae sine retardatione solutionis pensionis, ut ei satisfiat, requiri depositum legitime factum. pro quo citat Caroccium, de oblatio, p. 1. q. 7. & Rotam in abulens. pens. 1606. Idem tenet Castrop. loc. cit. Neque opus est, eum potestari, quia jus praesumit debitorem velle solvere. Corrad. loc. cit. n. 234. Debere tamen ibidem fieri proclama, ut constet, num ibi reperiat pensionarius, ejusve procurator, quia est forensis seu extraneus, tradunt iidem Castrop. loc. cit. n. 235.

Questio 563. Dum pensio reservata solvenda in pecunia numerata, uti frequentius fieri consuevit, in qua moneta seu specie pecuniae sit solvenda?

Respondeo primò in genere: Quidquid sit de hoc, quod, ut affirmat Lott. l. 1. q. 39. n. 166. & 167. cogendus sit debitor, accipere nummos in alia forma seu moneta, si exinde damnum nullum passurus sit, eò quod, siue moneta sit aurea, siue argentea, siue area, habeat functionem in genere suo; in solutione tamen pensionis aliud esse, & non liberari titularem, nisi solutione pecuniae in specie debeat. Unde cum in reservatione pensionis semper soleat specificari qualitas monetae, in qua facienda solutio, cogitur omnino debitor ad solvendum in specie determinata; quia ubicunque qualitas deducta est in stipulationem, ea est praestanda. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 26. Lott. loc. cit. n. 156. juncto n. 172. & 173. citantes Gig. de pens. q. 98. n. 7. Limitanda tamen responsio, ut admittenda sit solutio in alia specie, si duo concurrant, nimirum dum est penuria monetae in illa specie promissa, quia scilicet ea non reperitur, & alterum, ut creditor, seu pensionarius servetur omnino indemnus, si nullum ex tali mutatione damnum consequatur. Ventrigl. loc. cit. Lott. loc. cit. n. 174. & 175. Hinc jam infero &

2. Respondeo secundò in specie: Dum juxta tenorem literarum reservatur pensio in ducatis auri de Camera, si in ipsa Romana Curia fieri debet solutio, solvendam esse pensionem praecise in ducatis auri, scilicet in scutis aureis, superaddendo singulis unum Julium. Ventrigl. loc. cit. n. 27. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 2. num. 11. citans Sarnens. ad reg. de valor. q. 8. in fine. Si verò solutio fieri debet in partibus, non est necesse fieri solutionem in istiusmodi ducatis, sed sufficit solvere in moneta alia, etiam non aurea, modò ea tantundem valeat. Corrad. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. citans Gratian. discep. for. c. 417. num. 18. qui testetur, ita servari in Rota.

3. Respondeo tertio: Dum pensio reservata simpliciter & indistinctè in ducatis vel in scutis, nullà factà mentione, an sint ducati de Camera, vel ducati usualis monetae, an scuta aurea, an argentea (idem est, dum simpliciter reservata esset in florensis, quorum duae species currunt in loco contractus, seu solvendae pensionis) & neque ex usu, neque ex regione, vel contextu literarum haberi potest ulla interpretatio, de qua specie Papa locutus; interpretandum & censendum est, reservationem factam in exiguioribus seu minus gravantibus titularem juxta illud l. semper in obscuris. de reg. juris: in obscuris, quod minimum est, sequimur. seu minimum debetur, & favendum causae creditoris. Lott. n. 157. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 28. secus si ex usu regionis, vel contextu literarum haberi

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

potest interpretatio de mente Papae; tunc enim juxta dictam interpretationem in ea specie solvenda pensio. AA. iidem. Porro dicta ambiguitas omnimodè cessaret, satisque declararetur, quam species monetae fuerit posita in obligatione, ex facta in tali determinata specie unà alteràve (vel etiam ex unica, ut Ventrigl. loc. cit.) solutione, cum non tractetur de inducenda obligatione, sed simpliciter de ea declaranda & interpretanda ex observantia, quam proinde necesse non est esse praescriptam. Lott. n. 158. & seq. Ventrigl. loc. cit. n. 29. nisi forte facta istiusmodi solutio ex probabili quadam ignorantia, vel inadvertentia. Lott. n. 163. ex Costa. tr. de fact. scient. centur. 1. dist. 43. num. 3. Ventrigl. in fine cit. n. 29. citans Gratian. discep. for. c. 417. n. 19. & 20. Surd. conf. 335. n. 28. l. 1. Quod si tamen extra dubium est, de qua moneta consenserint partes, vel in qua Papa reservavit solvendam pensionem, eò quod ambigua non sint, sed clara verba reservationis; minime ex solutionibus aliter factis potest oriri talis observantia interpretativa, nisi post observantiam longissimam & praescriptam per annos saltem 30. Ventrigl. loc. cit. nu. 30. citans Surd. conf. 220. nu. 18. & conf. 224. in fine. l. 2. & Gratian. ubi ante n. 22. De cetero tradit Lott. n. 164. quod si in literis specificaretur certa moneta, & mox pro explicatione valoris hujus monetae exprimitur alia minutior, v. g. dum diceretur solvenda pensio in scutis constitutibus tot libras illarum partium, nequaquam attendendam illam secundo loco positam monetam, eò quod haec non adjecta nisi demonstrative tantum ad designandum valorem monetae prioris secundum cursum temporis datae.

Questio 564. Quomodo solvenda pensio, dum valor monetae, qui erat tempore reservationis, est dein alteratus?

Respondeo primò supponendo seu praenotando primò: Pecuniam seu nummos constare materia, nempe metallo, aere, cupro, argento, auro; & forma, nimirum aestimatione publica ex caractere cursoris indicata, & hinc duplicem consistere eorum bonitatem; unam consistentem in ipsa materia, & sic intrinsecam; alteram in aestimatione illa publica, adeoque extrinsecam: ita tamen, ut de ratione nummi sit symmetria & proportio aestimationis illius cum valore materiae (habitata tamen etiam ratione impensarum factarum in eundem, seu moneta signanda, dum principes videntur non teneri cedere nummos propriis expensis) & tunc dici aestimationem illam publicam, seu valorem impositivum rapere in se valorem metalli, cum valor hic aestimationi illi est adaequatus; siquidem ad alium effectum excogitata non est aestimatio illa publica, quam ad liberandum homines, ne solliciti essent de valore intrinseco seu materiae, ad eò ut, si haec illi non correspondeat, jam sub fide publica fraus fiat. Lott. cit. q. 39. à nu. 182. ad 193. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 24. Secundò, aestimationem illam debere quidem esse perpetuam, seu semel impositam debere durare perpetuò (quod intelligendum respectu usus naturalis pecuniae, id est, ut per illum res aliae aestimentur, secus respectu alterius usus, ut dum ipsa pecunia alia pecunia emittitur, seu cum alia pecunia cambitur; eò quod tunc aestimatio illius sit alterabilis ex singulorum etiam arbitrio. Ventrigl. n. 25. Lott. n. 196. ex sententia,

A 8

ut